

3. Михайлишин Л. І. Вектори інтеграції України в ЄС чи СНД Михайлишин Л.І. // Науково-інформаційний вісник: "Економіка", 2013. – № 3. – С. 172-181. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

4. Мохната К. А. Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України: / Мохната К. А. // Матеріали Всеукраїнської студент. інтернет-конференції, 05 травня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf-cv.at.ua/forum/56-578-1>.

МАКСИМ ЖИВКО

НОВА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ПАРАДИГМА РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ ТА ЄС

Зміна внутрішньої структури національних систем, розвиток нових функціональних зв'язків, зміна якості взаємодії елементів цих систем сприяють виникненню якісно інших інститутів в економіці. Класична система не може впоратися з новими функціональними вимогами, так як під впливом факторів невизначеності та ризику швидкість протікання процесів і якість взаємодії елементів економічних інститутів (зокрема, інформаційної взаємодії) принципово змінюються.

Простий перенесення нових системних зв'язків на старі інститути приведе в таких умовах до спотворення основних постулатів теорії систем і, як наслідок, до істотних порушень стійкості соціально-економічних систем і різкого зниження ефективності їх функціонування. Отже, розвиток нових функціональних зв'язків в економіці неможливо без зміни самого принципу побудови соціально-економічних об'єктів. У цих умовах в даний час набула широкого поширення концепція нової економіки, яка суттєво розширює рамки класичних соціальних і економічних інститутів і дозволяє досліджувати великі відкриті системи з високим рівнем розвитку.

Під впливом наведених вище чинників в науковий обіг увійшов термін «нова економіка». Вважається, що найбільш передові фірми працюють в секторах ринку, які більшою мірою є породженням нової економіки. Разом з тим досі не існує єдиного визначення нової економіки, особливо якщо врахувати проникнення цього терміна з області бізнесу в область соціально-економічних явищ і процесів.

Новою економікою (з точки зору мас-культури, яка, на жаль, проявляється і в наукових статтях) називають всі компанії, пов'язані з Інтернетом і ринком інформаційних технологій (особливо в секторі B2C – business to clients). Дане визначення представляється надмірно поверхневим, бо не враховує ні людський капітал, ні інноваційний характер нової економіки, який робить її справді новою. Саме на ньому ґрунтуються багато економістів, які заявляють, що «нова економіка – це мильна бульбашка» і нічого нового в ній немає.

Ядром нової економіки є інноваційний тип мислення. Інноваційний тип мислення (на думку П. Друкера) – це орієнтація на «творче руйнування», перетворення змін до ключовий фактор успіху: можна стверджувати також, що на розвинених ринках йде посилення конкуренції і перетворення інноваційного процесу не тільки в достатній, але і необхідний елемент успіху. Вартість компаній все більшою мірою визначається нематеріальними активами (ідеї, технології та стратегії об'єднання і використання основних інформаційних ресурсів компанії). Переваги отримують ті компанії, які можуть швидко реагувати на зміни на ринку й адаптуватися до нових умов в реальному часі, навчилися постійно змінювати свою структуру, методи ведення бізнесу, продукцію та послуги [2]. Інтелектуальний капітал став найголовнішим чинником у розвитку нової економіки, бо величезні доходи можна отримати від оригінальних ідей, а також технологій і моделей ведення бізнесу («якщо Ви можете щось помацати, то це, можливо, не так вже і цінно»). Таким чином, можна вважати, що наукомісткі продукти стали визначальним фактором економічного зростання. Дане твердження стосується не тільки до фірм-інноваторам, але і фірмам-імітаторам «формується стійка тенденція наділення товару інтелектуальним іміджем, що також є відмінною рисою товару і ринку в умовах «нової економіки»» [3].

Отже, перш ніж переходити до пошуку стійких шляхів оновлення російської економіки та ефективного розвитку соціально-економічних національних систем, необхідно визначити ті основні риси, яким повинна задовольняти нова економічна система. Розглядаючи дані характеристики, не можна забувати, що нова економіка розвивається і розширюється в область нових традиційних сфер економіки, отже, цей термін постійно оновлюється [5]. Отже, виділимо основні риси нової економіки:

- по-перше, нова економіка заснована на знаннях і передових технологіях, на перший план виходить інтелектуальна складова товару і послуги, тому що від оригінальних ідей, технологій та моделей ведення бізнесу можна отримати величезні доходи. Наукомісткі продукти (послуги) стали визначальним фактором економічного зростання, що відноситься не тільки безпосередньо до інноватора, а й до імітатора. Формується стійка тенденція наділення товару інтелектуальним іміджем, що також є відмінною рисою товару і ринку в умовах нової економіки.

- по-друге, обробка та обмін інформацією стали більш потужними системоутворюючими факторами і більш ефективними засобів управління інноваційними процесами, ніж класичні системні зв'язки і переміщення фізичних товарів [4]. Для обміну інформацією практично відсутні бар'єри. Вартість компаній все більшою мірою визначається нематеріальними активами (ідеї, технології та стратегії об'єднання і використання основних інформаційних ресурсів компанії). Забезпечення ж таких компаній людським капіталом безпосередньо залежить від ефективності інноваційних соціально-економічних процесів, в результативності яких обмін інформацією також набуває все більшого значення.

- по-третє, фокус остаточно змістився з виробництва товарів на надання послуг. Велика частина робочої сили зайнята сьогодні в сфері послуг (зокрема, освіту) або обробки інформації.

- по-четверте, в цих умовах особливого значення набуває вже не фізична складова капіталу, але капітал людський і, що особливо важливо, соціальний.

- по-п'яте, на розвинених ринках йде посилення конкуренції і перетворення інноваційного процесу не тільки в достатній, але і необхідний (критичний) елемент успіху. З одного боку, в новій економіці переваги першопрохідника ще більш значні, ніж раніше, а з іншого – переможець (лідер) отримує все.

- по-шосте, посилення конкуренції нероздільно з посиленням кооперації - конкуренти об'єднують свої зусилля (не перестаючи конкурувати по іншим процесам і продуктам) з метою виходу на принципово інший конкурентний рівень і змушені працювати зі своїми партнерами і конкурентами в режимі повноти інформації. Повнота інформації передбачає, що партнери зобов'язані оперативним (у режимі реального часу) надавати один одному всю необхідну інформацію про зв'язують їх процесах.

- по-сьоме, нова економіка – це економіка взаємозв'язків і взаємозалежностей. Змінюється ставлення як до самої організації, так і до ринку, виникають нові можливості залучення споживачів. Економіка робиться все більш і більш холістичною (зміни, що відбуваються десь, відчуються практично всіма учасниками ринку). Відбувся перехід у свідомості виробника від пасивної маркетингової стратегії («знайди потребу і задовольни її») до активної («створи потребу і задовольни її»). Природно, в сучасному світі бурхливий розвиток телекомунікацій дає можливість впливати на масову свідомість, дозволяє швидко (і з меншими витратами) створити масову потребу. ІТ-технології дозволяють персоніфікувати інформацію і товар так, щоб вони найбільш повно задовольняли потребам конкретного клієнта.

У зв'язку з тим, що частка інформаційної складової у вартості товарів і послуг для виробника велика, особливого значення набувають знання своїх конкретних споживачів, відтворення цих споживачів (найкраще розширене), трансформація власної організації під їх інтереси і запити.

У новій економіці ризик, непевність і постійні зміни є правилом (а не винятком з нього). Така економіка має породити принципово новий тип організації (підприємницькі організації та інші форми м'яких систем) і, отже, нові підходи до управління цими

системами. Нова економіка не заперечує ризик і невизначеність, вона його враховує, функціонуючи в цьому середовищі. Тому особливого значення набувають системне уявлення діяльності і дослідження ситуацій невизначеності. [5]

Мобільність нових економічних систем, їх адаптаційні здібності і швидкість саморозвитку безпосередньо залежать від інноваційних здібностей і креативності їх персоналу. Тим самим нові економічні тенденції повинні охоплювати всі інститути національної економіки, так як тільки в цьому випадку можливе забезпечення фірм нової економіки необхідним людським капіталом. Отже, швидкість проникнення і закріплення нових економічних тенденцій безпосередньо залежить від широти охоплюють економічну систему перетворень. Можна досягти певних успіхів на цьому шляху в рамках конкретної компанії, залучаючи новаторів з усього світу, але для того щоб досягти оновлення національної економіки, необхідно створити принципово нові соціально-економічні інститути та процеси, які б підтримували необхідні інноваційні напрямки.

Нові економічні системи за своєю суттю мають бути максимально відкритими, що передбачає постійний інформаційний обмін системи з навколишнім середовищем (іншими елементами соціально-економічних макросистем), а також швидку і ефективну інформаційну циркуляцію всередині системи. Якість і швидкість інформаційних процесів у відкритих системах будуть безпосередньо визначати ступінь їх адаптованості. Таким чином, якість і швидкість інформаційних процесів і ефективна стійкість їх інформаційної структури повинні стати необхідними чинниками поширення новацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бейкер Д., Абрахамс П. «Новая экономика» - это почти миф // *Ведомости*. 2011. 18 окт.
2. Друкер П. Ф. Новое общество организации // *Вестн. СПбГУ*. Сер. 8. 2014. Вып. 1.
3. Минс Г., Шнайдер Д. *Метакапитализм и революция в электронном бизнесе: Какими будут компании и рынки в XXI веке*. М., 2014.
4. Collis D.J., Montgomery C.A. *Competing on resources: Strategy for the 2014s* // *Harvard business review*. 2015. Jul-Aug.
5. Drucker P. *Managing in a Time of Creat Change*. NY., 2014.

РОМАН ЗВАРИЧ

ПЕРСПЕКТИВИ ГЛИБОКОЇ ТА ВСЕОСЯЖНОЇ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ З ЄС

27 червня 2014 року у Брюсселі була підписана Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Тимчасове застосування Угоди розпочалось 1 листопада 2014 року, хоча планується, що застосування Розділу IV Угоди про асоціацію (що охоплює глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі) буде відкладене до 31 грудня 2015. Для того, щоб засвідчити свою підтримку українським експортерам, ЄС продовжить застосування автономних торгових преференцій (що набули чинності 23 квітня 2014 р.) до кінця цього терміну. ГВЗВТ є ключовою частиною Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. ГВЗВТ є також частиною ширшої політики ЄС, спрямованої на встановлення стабільних і сприятливих сусідських стосунків шляхом зміцнення економічних зв'язків. ГВЗВТ покликана наблизити Україну до ЄС шляхом відкриття ринків для товарів та послуг, а також за допомогою усунення перепон для торгівлі, особливо беручи до уваги так звані питання, що виникають «поза кордонами» держав, як наприклад, бюрократія та невиправдані бар'єри, що спричиняються нею. Приведення української регуляторної системи у низці економічних галузей до вимог ЄС поступово відкриє для українських експортерів внутрішній ринок ЄС. ГВЗВТ є найбільш амбіційною двосторонньою угодою, що ЄС коли-небудь укладав з торговельним партнером. Її імплементація відкриє внутрішні ринки ЄС та України шляхом усунення митних зборів і нетарифних торговельних бар'єрів, окреслить план модернізації двосторонніх торговельних